

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

KNJIGA TROŠKOVA (OPSKRBE)

I (KNJIGA) vrijednosti (vrline izvjesnoga) troška (opskrbe, izdataka) na (svoju) porodicu. "I pitaju tebe šta to (da) troše (tj. da dijele drugima)? Reci: (izvjesni) višak (pretek). Takođe (tj. Eto tako) objašnjava Allah vama (izvjesne Svoje) ajete da bi možda vi da razmišljate. O ovozemnosti i zadnjem (budućem) životu (svijetu da bi razmišljali)....".

A rekao je Hasen: "El-'afvu" je (isto što i) "el-fadlu": višak (pretek, ostatak koji je pretekao preko potreba).

(Vidi se da i riječ "fadlun" ima mnogo značenja, jer ta riječ znači i dobrotu, vrlinu, vrijednost, a znači i suvišak, višak.)

PRIČAO NAM JE Adem, sin Ebu Ijasa, pričao nam je Šubete od Adijja, sina Sabita, rekao je: čuo sam Abdullaha, sina Jezida, Ensariju od Ebu Mes'uda Ensarije. Pa sam rekao:

"Od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (je li to on pričao što ćeš mi reći, ili je to on rekao sam od sebe)?" Pa je rekao: "Od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Kada je utrošio (tj. Kada utroši, potroši izvjesni) musliman (neki) trošak na svoju porodicu, a on sebi računa nju (kao Allahu milo djelo jer on izvršava to kao zapovjed Allaha - "Innellahe je'muru bil-'adli vel-ihsani ve itai zil-kurba...."), bila je (ta trošarina, taj trošak, tj. biće taj trošak upisan) njemu (kao jedna) milostinja (milodarenje)."

(Značenje ajeta koji je u svojoj prvoj polovini naveden u zagradi, je: "Zaista Allah zapovjeda za pravednost, i dobročinstvo i davanje najbližima....". A ko je bliži i preči čovjeku od njegove porodice: roditelja, djece vlastite, žene i braće, sestara i druge rodbine. Žena nije rodbina, ali je član porodice, pa kao član porodice, nalazi se u neposrednoj blizini čovjekovoj, pa onda svakako Allahova zapovjed i nju obuhvata, a posebno su to objasnile neke izreke Muhameda a.s.)

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malik od Ebu Zinada, od Aaredža, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao: "Rekao je Allah:

"Troši (ti na druge), o sine Adema (sine Adamov, tj. čovječe), (i Ja) ću trošiti na tebe!".

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Kaze'ata, pričao nam je Malik od Sevra, sina Zejda, od Ebul-Gajsa, od Ebu Hurejreta rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Trudbenik na (te) udovice i (toga) bijednika (tj. Onaj ko se trudi oko potreba udovica i bijednika) je kao (taj) borac u (na) putu (tj. zbog puta) Allaha, ili (taj) klanjač (po cijelu, po svu) noć, postač (svaki) dan."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Kesira, izvijestio nas je Sufjan od Sa'da, sina Ibrahima, od Aimara, sina Sa'da, od Sa'da, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (došao da) posjeti mene, a ja sam bolestan u Meki. Pa sam rekao: "Za mene je (tj. Ja imam veliko) imanje, (pa da li da ja) oporučim za svoje imanje, cijelo njega?" Rekao je: "Ne." Rekao sam: "Pa (A) polovinu (od njega)?" Rekao je: "Ne." Rekao sam: "Pa (njegova) trećina (može li)?" Rekao je: "Trećina (njegova može), a (i ta) trećina je mnogo. Da ostaviš (ti) svoje nasljednike (kao imućne), bolje je od (toga, tj. bolje je nego) da ostaviš njih siromašne, (pa da oni) pružaju dlan (šaku, tj. ruku izvjesnim) ljudima (moleći oni njih za milostinju od imanja koje je) u njihovim rukama. A šta god si trošio, pa ono je tebi (to je tebi kao jedna) milostinja, čak (taj) zalogaj (što) podigneš njega u usta svoje žene. A možda da Allah podigne tebe (iz postelje ozdravljena, pa da) se koriste s tobom (neki) ljudi, a (da) se štete s tobom (neki) drugi (misli na neprijatelje Islama da će biti oštećeni borbom Sa'da protiv njih ako ozdravi)."

GLAVA

bivanja dužnošću (toga) troška na (svoju) porodicu i obitelj.

(Neki smatraju da se pod izrazom "el-ehlu" ovdje misli na ženu, a pod izrazom "el'ijalu" na ostale članove porodice koje je čovjek dužan da opskrbljava i troši na njih i za njih.)

PRIČAO NAM JE Umer, sin Hafsa, pričao nam je moj otac, pričao nam je Aameš, pričao nam je Ebu Salih rekao je: pričao mi je Ebu Hurejrete, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Najbolja (vrsta od te) milostinje je (onaj oblik) što je ostavio bogatstvo (neko). A (ta) ruka najviša je bolja od (te) ruke najniže. I počni sa (onim) koga izdržavaš (snabdijevaš). Govori (tvoja) žena: "Ili da nahraniš mene, i ili da razvedeš mene!" I govori (tvoj) rob: "Nahrani me, i traži rad (od) mene (meni)!" I govori (tvoj) sin: "Nahrani me! Ka kome ostavljaš mene?" Pa su rekli: "O Ebu Hurejrete! Čuo (li) si ovo (Je si li ovo čuo) od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (ili ti to sam od sebe kažeš)?" Rekao je: "Ne. Ovo je (na kraju hadisa) iz kese (iz torbe) Ebu Hurejreta."

("..... što je ostavio bogatstvo." - ta se rečenica tumači na dva načina. Prvi način je što je ostavio u kući onoga ko je dao tu milostinju, bogatstvo, opskrbljenost porodice, nije ostavio bez nužnih potreba svoju porodicu, tj. nije sve istrugao. Drugo tumačenje je: što je ostavio bogatstvo u siromaha i bijednika koji je dobio tu milostinju, tj. milostinja u većem obimu je najbolja, jer ona podmiri nužne potrebe bijednika. Prvome tumačenju se daje više prednosti.)

PRIČAO NAM JE Seid, sin 'Ufejra, rekao je: pričao nam je Lejs rekao je: pričao mi je Abdurahman, sin Halida sina Musafira, od Ibnu Šihaba, od Ibnul-Musejjeba, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Najbolja (vrsta te) milostinje je (onaj oblik milostinje) što je bio od leđa bogatstva. I počni sa (onim) koga izdržavaš (snabdijevaš)."

GLAVA

zadržavanja (tj. ostavljanja u rezervi, u zalih) troška (izvjesnoga) čovjeka hranu (hrane - jedne) godine na (tj. za) svoju porodicu, i kako su troškovi (izvjesne) porodice (obitelji, familije)?

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Selama, izvijestio nas je Veki' od Ibnu 'Ujejneta rekao je: rekao je meni Mamer: rekao je meni Sevrija:

"Da li si čuo o (izvjesnom) čovjeku (koji) skuplja (sakuplja) za svoju porodicu hranu njihove (jedne) godine ili nekoga (dijela jedne) godine?" Rekao je Mamer: "Pa nije prisustvovalo meni (tj. nije mi o tome odmah bilo prisutno u sjećanju ništa - ni jedan hadis)." Zatim sam spomenuo hadis (tj. sjetio sam se jednoga hadisa što) je pričao nama njega Ibnu Šihab Zuhrija od Malika, sina Evsa, od Umera, bio zadovoljan Allah od njega, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, bio (običaja da) proda palme Nadirovića (Nedirovića), i (da) zadrži (ostavi u zalih) za svoju porodicu hranu njihove godine.

PRIČAO NAM JE Seid, sin 'Ufejra, rekao je: pričao mi je Lejs rekao je: pričao mi je 'Ukajl od Ibnu Šihaba rekao je: izvijestio me je Malik, sin Evsa sina Hadesana. A bio je (to veli Zuhrija) Muhamed, sin Džubejra sina Mut'ima, spomenuo meni (jedno) spominjanje od njegovoga hadisa. Pa sam otišao, dok sam unišao Maliku, sinu Evsa, pa sam pitao njega. Pa je rekao Malik:

Otišao sam čak (tako da) uniđem (uđem) Umeru, kadli dođe (kadli je došao) njemu njegov vratar (portir) Jerfe' pa je rekao: "Da li je tebi u Usmanu, i Abdurahmanu, i Zubejru i Sa'du (želja i volja da ih primiš)? Traže dozvolu (oni da ti uniđu)." Rekao je: "Da." Pa je dozvolio njima. Rekao je: Pa su unišli, pa su pozdravili, pa su sjeli. Zatim je ostao Jerfe' malo, pa je rekao Umeru: "Da li je tebi u Aliji i Abasu (želja i volja da i njih primiš - dakle: Želiš li primiti Aliju i Abasa)?" Rekao je: "Da." Pa je dozvolio (i) njima dvojici (da uđu). Pa pošto su unišla njih dvojica, pozdravila su njih dvojica i sjela su njih dvojica. Pa je rekao Abas:

"O zapovjedniče vjernika! Sudi između mene i između ovoga (misli se na Aliju)." Pa je rekla (ta prisutna) grupa - Usman i njegovi drugovi: "O zapovjedniče vjernika! Sudi između njih dvojice, i odmori jednoga (od) njih dvojice od (toga) drugoga!" Pa je rekao Umer: "Odmjerite se (tj. Budite odmjereni, ne žurite), zaklinjem vas sa Allahom koji je (taj što) s Njime stoji nebo i Zemlja! Da li znate da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Nećemo se nasljeđivati (tj. Ne nasljeđujemo se mi). Što smo ostavili, milostinja (je to)!", (da li vi to znate)? Hoće poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, svoju osobu (tj. Misli na svoju osobu, na sebe i na ostale Božije vjerovijesnike i poslanike sa izrazom "Mi se ne nasljeđujemo....."). Rekla je (ta) grupa: "Već je rekao to." Pa se okrenuo Umer na Aliju i Abasa, pa je rekao: "Zaklinjem vas dvojicu sa Allahom, da li znate vas dvojica da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao to?" Rekla su njih dvojica: "Već je rekao to." Rekao je Umer: "Pa zaista ja pričam vama (ili: ja ću ispričati vama) o ovoj stvari. Zaista Allah je bio osobito učinio Svome poslaniku, pomilovao ga Allah i spasio, u ovome (njegovome) imanju sa stvari (jednom, tj. osobito mu je učinio jednu stvar što) nije darovao nju (ni) jednome (tj. nikome drugome) osim njega (osim njemu). Rekao je Allah:

"..... što je dao zaplijeniti Allah na (tj. za) Svoga poslanika od njih, pa niste dali goniti (utrkvati, zamarati vi) na njega (tj. zbog njega - toga plijena ništa) od konja, a ni deva (svojih).....", ka Njegovom govoru "..... moćan (mnogo)". Pa je bila ova (imovina, imanje određena) čisto za poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Tako mi Allaha nije (on) sebi skupio (pritisnuo) nju ispod (osim) vas, a niti je bio sebičan s njom nad vama (prema vama). Zaista već je darovao vama nju, i prosipao je nju u vama (među vas), dok je ostao od nje (još) ovaj imetak (ovo imanje). Pa je bio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) troši na svoju porodicu trošak njihove godine od ovoga imetka (imanja). Zatim

uzme (ono) što je ostalo, pa stavi njega (na) mjesto stavljanja imetka Allaha (Allahove imovine, tj. u državnu blagajnu, u državnu imovinu bi stavio ono što bi preostalo i preteklo preko potreba njegove porodice). Pa je radio sa tim (načinom i postupkom) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (za) svoga života. Zaklinjem vas sa Allahom da li znate to?" Rekli su: "Da." Rekao je Aliji i Abasu: "Zaklinjem vas dvojicu sa Allahom da li znate vas dvojica to?" Rekla su njih dvojica: "Da." Zatim je usmrtio Sebi, (tj. dao je smrt) Allah Svome vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao Ebu Bekr: "Ja sam zaštitnik (tj. zastupnik, pomoćnik, zamjenik) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio." Pa je uzeo (doslovno: zgrabio) nju Ebu Bekr radi (tj. radeći on) u njoj sa (onim načinom) što je radio sa njim u njoj (u toj imovini) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. A vas dvojica tada - i okrenuo se na Aliju i Abasa (Aliji i Abasu) - tvrdite vas dvojica da Ebu Bekr tako i tako (čini, tj. da vam ne da, ne dodjeljuje vaše nasljedstvo). A Allah zna da je on u njoj (u toj imovini) istinit, dobročinitelj, pravoputan, slijedilac za (tu) istinu (za to pravo). Zatim je usmrtio Allah Ebu Bekra, pa sam rekao:

"Ja sam zaštitnik (zastupnik, zamjenik) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i Ebu Bekra." Pa sam uzeo (zgrabio) nju (tu imovinu), dvije godine (i) radim u njoj sa (onim) što je radio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i Ebu Bekr. Zatim ste došla vas dvojica meni, a riječ vas dvojice je jedna, i posao vas dvojice je skupan (zajednički). Došao si (ti, o Abase,) meni (i) tražiš mi svoj dio od sina svoga brata (od svoga bratića), a došao je ovaj (i) traži mi dio svoje žene od njezinoga oca." Pa sam rekao:

"Ako ste htjela vas dvojica, dao sam (tj. daću ja) njega (imanje, nasljedstvo) ka vama dvojici na (taj uslov, uvjet) da je na vama dvojici ugovor Allaha i Njegova obaveza (da ćete) zaista (da) radite vas dvojica u njoj (u toj imovini) sa (onim načinom) što je radio s njim poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i sa (onim načinom) što je radio s njim u njoj Ebu Bekr, i sa (onim) što sam radio (ja) s njim u njoj (i kako sam ja radio) otkako sam upravljao njom (tom imovinom), a ako ne, pa ne govorite vas dvojica meni o njoj. Pa ste rekla (rekli) vas dva: "Daj nju k nama s tim (uslovom i uvjetom)." Pa sam dao nju k vama dvojici s tim (uvjetom, tj. Pa dajem nju - tu imovinu - k vama dvojici uz taj uslov, uvjet). Zaklinjem vas (o prisutna skupino) sa Allahom da li sam dao nju k njima dvojici s tim (uslovom)?" Pa je rekla (ta) grupa (skupina): "Da." Rekao je: Pa se okrenuo na Aliju i Abasa (Aliji i Abasu) pa je rekao:

"Zaklinjem vas dvojicu sa Allahom da li sam dao nju (tu imovinu) k vama dvojici s tim (uvjetom)?" Rekla su njih dva: "Da." Rekao je: "Pa da li sebi tražite vas dvojica od mene (neko drugo) suđenje osim toga? Pa tako mi (Allaha) koji je (Taj što) sa Njegovom dozvolom stoji (opstoji) nebo i Zemlja, neću suditi o njoj (o toj imovini nekim drugim) suđenjem osim toga dok stane Čas (tj. dok nastane sudnji dan - a to će reći: do sudnjega dana, ili: čak da nastane sudnji dan). Pa ako ste nemoćna vas dvojica od nje (s njom - s tom imovinom da deperate, da upravljate s njom), pa dajte vas dvojica nju (nazad k meni), pa ja bivam dosta vama dvojici (za) nju (ili: pa ja ću biti dosta vama dvojici za nju)."

GLAVA:

A rekao je Allah, uzvišen je: "I (te) majke doje svoju djecu dvije godine pune (cijele) za (onoga) ko je htio da upotpuni (to) dojenje.....", ka Njegovom govoru: "..... o (onome) što radite (mnogo) je obaviješten.", i rekao je: "..... a njegovo (misli se na dijete) nošenje i njegovo rastavljanje (odbijanje od sise) je trideset mjeseci.....", i rekao je: "..... a ako budete međusobno otežavali (razgovor o dojenju i nagodbu o tome), pa dojiće njemu (dijete neka) druga (žena osim majke djeteta). Neka troši posjednik širine od svoje širine (tj. imućni od

svoje imućnosti, bogatstva), a ko (je takav da) se je odredio (tj. ograničio) na njega (njemu) njegov trošak (opskrba, imovina).....", ka Njegovom govoru: "..... poslije teškoće lakoću."

A rekao je Junus od Zuhrije: Zabranio je Allah, uzvišen je, da šteti (da nanosi štetu neka) majka za svoje dijete (svome djetetu), a to je da rekne (govori za izvjesnoga djeteta) majka: Nisam njegova dojiteljica (dojilja). A ona je priličnija njemu ishranom (hranom, po hrani, za hranu od svake druge žene), i milostivija (je) na (za) njega, i blaža za njega od (neke druge) osim nje. Pa nije za nju da neće (tj. Nije njoj dolično da rekne da neće ona dojeti svoje dijete) poslije (što je ispunjen uslov, uvjet) da daje (on - otac djeteta) njoj od svoje osobe (od sebe ono) što je učinio Allah na njega (kao obavezu, a to je plaćanje dojenja). A nije za (izvjesnoga oca što je izvjesno dijete) rođeno za njega (njemu) da šteti sa svojim djetetom njegovu (dječinju, dječiju) mater (majku), pa (da) sprječava nju da (ona) doji njega (dijete) štetanjem (štetom) za nju (tj. zbog nanošenja štete njoj dajući na dojenje dijete) ka (drugo) ženi osim nje. Pa nema (nikakvoga) grijeha na (tj. za) njih dvoje da traže zadajanje (dojenje, dojilju) od dobre duše (tj. od dobre volje dječijega) oca i majke. Pa ako su htjeli njih dvoje rastavljanje (tj. odbijanje od sise djeteta prije navršene dvije godine) od međusobnoga zadovoljstva od njih dvoga (tj. po međusobnom pristanku od strane obadva roditelja) i međusobnoga zdogovaranja (po međusobnom dogovoru, kako se dogovore), pa nema (nikakvoga) grijeha na njih dvoje poslije (takvoga slučaja) da bude to od međusobnoga zadovoljstva od njih dvoje i međusobnoga zdogovaranja.

".... fisaluhu....", je: "fitamuhu" (njegovo odbijanje od sise, od dojenja).

GLAVA

troška (izvjesne) žene kada je odsustvovao (kada je bio odsutan) od nje njezin muž i troška (njegovoga) djeteta.

PRIČAO NAM JE Ibnu Mukatil, izvijestio nas je Abdullah, izvijestio nas je Junus od Ibnu Šihaba: izvijestio me je Urvete da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, rekla:

Došla je Hinda, kći 'Utbeta pa je rekla: "O poslaniče Allaha! Zaista Ebu Sufjan je (jedan) čovjek mnogo držeći (jako držeći, nepromočiv, tj. vrlo škrt), pa da li je na mene (da li je meni neki) grijeh da nahranim od (imanja) koje je njegovo našu porodicu (obitelj)?" Rekao je: "Ne (drukčije) osim sa (izvjesnim) dobrom (tj. osim na obični, poznati način ishrane, hrane ne pretjerujući, bez prekomjernosti).

PRIČAO NAM JE Jahja, pričao nam je Abdurezak od Mamera, od Hemmama rekao je: čuo sam Ebu Hurejrete, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Kada je trošila (u dobrotvorne svrhe izvjesna) žena od zarade svoga muža od (načina, tj. na način drugi) osim njegove zapovjedi (tj. bez njegove zapovjedi), pa za njega je (tj. njemu je) polovina njegove nagrade (tj. polovina nagrade od toga dobrotvornoga djela u koje je žena dala prilog od muževe zarade, sticanja).

GLAVA

rada (izvjesne) žene u kući svoga (njezinoga) muža.

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Jahja od Šubete rekao je: pričao mi je Hakem od Ibnu Ebu Lejla-a, pričao nam je Alija da je Fatima - na nju pozdrav (njoj spas, mir)! - došla Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (da) se potuži (tj. došla je tužeći se ona) k njemu (na ono) što susreće u svojoj ruci od (tj. zbog izvjesnoga) žrvnja (od kućnoga mlina za mljenje žita, za meljenje-mljevenje žita, za mljevu žita), a doprlo je njoj da je ono došao njemu (nekakav) rob. Pa nije pogodila (tj. nije sreća) njega (kod kuće), pa je spomenula to Aiši. Pa pošto je došao, izvijestila je njega Aiša. Rekao je: Pa je došao nama, a već smo uzeli naša mjesta ležanja (tj. a već smo legli u postelje naše). Pa smo otišli (tj. Pa smo počeli, htjeli da) ustanemo, pa je rekao (nama):

"Na mjestu vas dvoga (tj. Na svome mjestu, Na svojim mjestima ostanite oboje)!" Pa je došao, pa je sjeo između mene i između nje, čak sam našao (tj. osjetio) hladnoću njegovih dvaju stopala na mome (na svome) stomaku, pa je rekao: "Zar neću pokazati (ukazati) vama dvoma na (nešto što) je bolje od (onoga) što ste pitali (tj. tražili, molili) vas dvoje? Kada ste uzeli vas dvoje vaša mjesta ležanja, ili ste odsjeli (tj. ili ste prišli) vas dvoje ka postelji vas dvoga, pa slavite vas dvoje (tj. izgovorite "Subhanallah!") trideset i tri (puta), i hvalite vas dvoje (izgovorite "Elhamdu lillah!") trideset i tri puta, i veličajte vas dvoje (izgovorite "Allahu ekber!") trideset i četiri (puta), pa ono (tj. pa to) je bolje za vas dvoje (to je bolje vama dvoma) od (nekoga) sluge (poslužitelja)."

GLAVA

sluge (poslužitelja izvjesne) žene.

PRIČAO NAM JE Humejdija, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Ubejdulah, sin Ebu Jezida, čuo je Mudžahida: čuo sam Abdurahmana, sina Ebu Lejla-a, (da) priča od Alije, sina Ebu Taliba, da je Fatima - na nju pozdrav (njoj mir, spas)! - došla Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (da) pita (traži od) njega (kakvoga) poslužitelja, pa je rekao:

"Zar neću izvijestiti tebe (o onome) što je ono bolje tebi od njega? Slaviš (Slavićeš) Allaha kod tvoga (tj. kod svoga) spavanja trideset i tri (puta), i hvališ Allaha trideset i tri (puta), i veličaš Allaha trideset i četiri (puta)."

Zatim je rekao Sufjan: Jedna (od) njih (od tih riječi) je trideset i četiri (puta). Pa nisam ostavio nju (tu preporuku, kaže Alija, nikada) poslije. Reklo se (njemu): "A ni (u) noći Siffina?" Rekao je: "A ni (ili: I ni u) noći Siffina."

(To jest: Ni uoči borbe na Siffinu.)

GLAVA

posluživanja (posluge izvjesnoga) čovjeka u svojoj porodici.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Arareta ('Ar'areta), pričao nam je Šubete od Hakema, sina 'Utejbeta, od Ibrahima, od Esveda, sina Jezida: pitao sam Aišu, bio zadovoljan Allah od nje (s njom):

"Šta je bio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (običaj da) pravi (čini) u (svojoj) kući?" Rekla je: "Bio je u zanimanju (u poslu) svoje porodice, pa kada je (kada bi) čuo (taj) poziv (na molitvu - ezan), izašao je (tj. izašao bi)."

GLAVA:

Kada nije trošio (u dovoljnoj mjeri na svoju porodicu izvjesni) čovjek, pa za (njegovu) ženu je (tj. pa njegova žena ima pravo) da uzme bez njegovoga znanja (ono) što je dosta njoj i njezinom djetetu sa (izvjesnim) dobrom (tj. obično, bez pretjerivanja, bez pretjeravanja).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, pričao nam je Jahja od Hišama rekao je: izvjestio me je moj otac od Aiše da je Hinda, kći Utbeta, rekla:

"O poslaniče Allaha! Zaista Ebu Sufjan je (jedan) čovjek škrtac (škrt čovjek), i nije (takav da on) daje meni (ono) što je dosta (što bi bilo dovoljno) meni i mome djetetu, osim što sam uzela (što sama uzmem od njega, tj. ali ja uzimam) od njega, a on neće znati (a on ne zna)." Pa je rekao:

"Uzmi (ono) što je dosta tebi i tvome djetetu sa (izvjesnim) dobrom (tj. bez prekomjernosti)."

GLAVA

čuvanja (izvjesne) žene svoga muža u posjednici (u posjedu) njegove ruke (tj. u njegovoj imovini) i (izvjesnom) trošku.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Ibnu Tavus od svoga oca i Ebu Zinada, od Aaredža, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Najbolje (od svih) žena (koje) su jahale (te) deve su žene Kurejševića." A rekao je (izvjesni pripovjedač) drugi: "... Dobar (dobri dio od) žena Kurejševića. Najmilostivije (od) njega (od ženskoga roda su žene Kurejševića) na dijete u njegovoj malenosti (mladosti) i najčuvarnije (od) njega (od ženskoga roda) su na muža (za muža) u posjednici (u posjedu) njegove ruke (tj. u njegovoj imovini)."

A spominje se od Muavijeta i Ibnu Abasa (slično pričanje koje su njih dvojica pričali) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

GLAVA

odijevanja (odjeće izvjesne) žene sa (izvjesnim) dobrom (tj. po običaju poznatom i priznatom u nekom mjestu i nekom vremenu, a u granicama šeriatskih propisa).

PRIČAO NAM JE Hadžadž, sin Minhala, pričao nam je Šubete rekao je: izvijestio me je Abdulmelik, sin Mejsereeta, rekao je: čuo sam Zejda, sina Vehba, od Alije, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Dao je k meni Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (jedan) ogrtač prugast (tj. ogrtač po kojem su bile pruge od svile u obliku kajiša), pa sam obukao njega. Pa sam vidio (izvjesnu) srditost u (na) njegovom (u Muhamedovom) licu. Pa sam rascijepio (tj. raskomadao) njega (tj. taj ogrtač) među moje (među svoje) žene.

(Veli se da se tu radi o supruzi Alije i još o nekim njegovim rodicama, jer Alija tada nije imao druge nikakve žene ni robinje osim Fatime r.a..)

GLAVA

pomoći (pomaganja izvjesne) žene svome mužu u njegovom djetetu (tj. u stvari, u poslu oko podizanja i uzgajanja, odgoja njegovoga djeteta ili sestre i braće).

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Hammad, sin Zejda, od Amra, od Džabira, sina Abdullaha, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Propao (tj. Umro, poginuo) je moj otac, a ostavio je sedam kćera, ili devet kćera (kćeri - sumnjao je jedan od pripovjedača). Pa sam se oženio (sa jednom) ženom udovicom (udavačom). Pa je rekao meni poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Oženio (li) si se, o Džabire?" Pa sam rekao: "Da." Pa je rekao: "Djevojkom, ili udovicom?" Rekao sam: "Nego udovicom (Ne djevojkom, nego udovicom)." Rekao je: "Pa da li ne (tj. Pa zašto nisi sa nekom) djevojkom (da ti) zabavljaš nju i (da ona) zabavlja tebe, i (da) se nasmijavaš (smiješiš) njoj i (da) se nasmijava (smiješi ona) tebi?" Rekao je: Pa sam rekao njemu: "Zaista Abdullah je propao (tj. umro, poginuo), a ostavio je (mnoge) kćeri, i zaista ja sam mrzio da dođem njima sa sličnom njima (tj. mrsko mi je bilo da dovedem njima - sestrama - onu koja je slična njima). Pa sam se oženio ženom (koja može i zna da) stoji nad njima (tj. da se brine o njima stalno) i popravljaju njih (da ih uređuje)." Pa je rekao: "Blagoslovio Allah tebi!" Ili (je rekao): "Dobro!"

GLAVA

troška (izvjesnoga) čovjeka u poteškoći (tj. bijednika) na svoju porodicu.

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Junusa, pričao nam je Ibrahim, sin Sada, pričao nam je Ibnu Šihab od Humejda, sina Abdurahmana, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Došao je Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (jedan) čovjek pa je rekao:

"Propao sam." Rekao je: "A zašto (zbog čega)?" Rekao sam: "Pao sam na svoju porodicu (tj. na svoju ženu) u ramadanu (u mjesecu ramazanu kada se posti)." Rekao je: "Pa oslobodi vrat (jedan, tj. oslobodi jednoga roba od ropstva)." Rekao je: "Nije kod mene (tj. Nemam ga ja)." Rekao je: "Pa posti dva mjeseca uzastopna (Pa posti uzastopno dva mjeseca)." Rekao je: "Neću moći (Ne mogu)." Rekao je: "Pa nahrani šezdeset siromaha." Rekao je: "Neću naći (ne nalazim mogućnosti)." Pa se došlo Vjerovijesniku, pomilovao ga

Allah i spasio, sa posudom od lišća palme (tj. donešena mu je neka posuda napravljena od lišća palme), (i) u njoj (u toj posudi) su (neke) datule (hurme). Pa je rekao (Muhamed a.s.):

"Gdje je (onaj) pitalac (o svome slučaju, onaj što je pitao za svoj slučaj da mu riješim)?" Rekao je: "Evo ja sam to." Rekao je: "Milodari sa ovim (Podijeli ovo, Udijeli ovo)." Rekao je: "Na potrebnijega od nas (zar da podijelim to), o poslaniče Allaha? Pa tako mi (Allaha) koji je poslao tebe sa (tom) istinom nema između njezina (Medinina) dva kamenjara (ni jedna) porodica (neke) kuće potrebnija od nas." Pa se je nasmijao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, čak (da) su se pokazali njegovi zubi (očnjaci). Rekao je: "Pa vi tada (uzmite to sebi)."

GLAVA:

"..... i na (izvjesnoga) nasljednika je slično tome.....". I da li je na (izvjesnu) ženu od njega (od dojenja ili plaćanja za dojenje djeteta i jedna) stvar (tj. išta obavezno)?

(Po Buhariji žena to nije dužna, jer je i ona sama teškoća, težina, teret za onoga ko nju izdržava, pa je zato uspoređuje sa nijemim čovjekom, te zbog toga u daljem tekstu podsjeća na jedan ajet u kojem se spominje nijem čovjek koji je teret za svoga zaštitnika.)

"I udario je (tj. donio je, donosi) Allah (jedan) primjer dva čovjeka: jedan (od) njih dvojice je nijem.....", ka Njegovom govoru ".... putu pravom."

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Vuhejb, izvijestio nas je Hišam od svoga oca, od Zejnebe, kćeri Ebu Selemeta, od Umu Seleme (da je ona rekla): Rekla sam:

"O poslaniče Allaha! Da li je za mene (Da li je meni išta) od nagrade u sinovima (tj. zbog sinova) Ebu Selemeta da trošim na njih? A nisam sa ostavljačicom njih (tj. A nisam ostavljačica njih) ovako i ovako. Oni su samo moji sinovi." Rekao je: "Da. Za tebe (Tebi) je nagrada (za ono) što si trošila na njih."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Jusufa, pričao nam je Sufjan od Hišama, sina "Urveta, od njegovoga oca, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje: Rekla je Hinda:

"O poslaniče Allaha! Zaista Ebu Sufjan je (jedan) čovjek škrt (škrtica), pa da li je na mene (tj. da li je meni kakav) grijeh da uzmem od njegovoga imanja (ono onoliko) što je dosta (što biva dostatno, dovoljno) meni i mojim sinovima?" Rekao je: "Uzmi sa (izvjesnim) dobrom (tj. bez prekomjernosti)."

GLAVA

Govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: "Ko je ostavio (neki) teret (tj. težak dug i slično) ili propalu (zapuštenu, napuštenu svojinu), pa k meni (tj. na mene) je (tj. ja preuzimam na sebe da mu taj teret, teško dugovanje, podnesem, izmirim i da mu tu propalu, zapuštenu svojinu ili porodicu istrgnem i sačuvam od propasti)."

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Ebu Selemeta, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, bio (običaja da) se dođe njemu sa (izvjesnim) čovjekom preminulim (umrlim koji je umro u takvom stanju da je ostao) na njemu (izvjesni) dug, pa pita (Muhamed a.s.) da li je ostavio (taj umrli čovjek) za svoj dug (kakav) višak (imovine koji mu

može dugovanje platiti). Pa ako se je njemu pričalo da je on ostavio vjerno ispunjenje (tj. podmirenje - imovinu za podmirenje dugovanja), klanjao je (tome umrlome dženzu - obavio mu je molitvu za oprost grijeha), a ako ne, rekao je (rekao bi on) muslimanima:

"Klanjajte na vašega druga (tj. Klanjajte dženzu svome drugu)!" Pa pošto je osvojio Allah njemu (ta) osvajanja (tj. pošto mu je Allah dao te pobjede nad neprijateljima i u tim pobjedama ratne plijenove od kojih je jedan dio pripao državnoj blagajni), rekao je:

"Ja sam bliži za (te) vjernike od njihovih osoba. Pa ko je preminuo (ko premine, umre) od (tih) vjernika, pa je ostavio (neki) dug (dugovanje), pa na mene je njegovo izvršenje (plaćanje, otplaćivanje, isplaćivanje). A ko je ostavio (kakvo) imanje, pa za njegove nasljednike je (tj. pa ta imovina pripada njegovim nasljednicima, nasljednicima umrloga muslimana)."

(Na osnovu ovoga hadisa jedan komentator Buharije je rekao da je Buharija stavljanjem ovoga hadisa u Knjigu troškova htio da napomene da djeca i porodica, odnosno članovi nesposobni za rad jednoga umrloga muslimana koji nije ostavio imovine za njihovo izdržavanje, padaju na teret i trošak bejtul-mala: državne blagajne u muslimanskoj državi i zajednici.)

GLAVA

(izvjesnih) dojlja od (izvjesnih) robinja i (drugih žena) osim njih.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukejra, pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba: izvjestio me je Urvete da je Zejneba, kći Ebu Selemeta, izvjestila njega da je Umu Habiba, žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekla: Rekao sam:

"O poslaniče Allah! Vjenčaj (sebi) moju sestru, kćer Ebu Sufjana." Rekao je: "A (zar) voliš (ti) to?" Rekla sam: "Da. Nisam tebi sa osamljivačicom (tj. Nisam ti osamljivačica - a to će reći: nisam ti ja sama, jedina žena s tobom), a najdraži ko se udružio (tj. ko bi se udružio) sa mnom u (ovome) dobru je moja sestra." Pa je rekao:

"Zaista to ti neće biti dozvoljeno (tj. nije dozvoljeno) meni." Pa sam rekla: "O poslaniče Allaha! Pa tako mi Allaha zaista mi pričamo da ti hoćeš da vjenčaš (za se, sebi) Durretu (Durre), kćer Ebu Selemeta." Pa je rekao: "Kćer Umu Seleme?" Pa sam rekla: "Da." Rekao je: "Pa tako mi Allaha da nije bila (ona) moja pastorka u mome skrbništvu, ne bi bila dozvoljena (ona) meni. Zaista ona je kći moga brata od (izvjesnoga) dojenja. Dojila je mene i Ebu Selemeta (robinja) Suvejbeta (Suvejba), pa ne izlažite (ne ponuđavajte) meni vaše (svoje) kćeri, a ni vaše (svoje) sestre."

A rekao je Šuajb od Zuhrije: rekao je Urvete: Suvejbeta (to je robinja što) je oslobodio nju Ebu Leheb (od ropstva).